

เพื่อให้ความรู้ด้านจริยธรรมและการรักษาจริยธรรมแก่กำลังพล ทอ.

ความละเอียดใจตนและความเกรงกลัวผลของความชั่ว

การดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมชาวพุทธ ย่อมเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นเป็นส่วนใหญ่ และการอยู่ในสังคมใหม่มีความสงบสุขได้นั้น ต้องยึดมั่นในหลักแห่งศีลธรรม ศีลเกิดขึ้นด้วย หิริ - โอตตปปะ เพราะเมื่อบุคคลคิดจะทำความชั่ว แต่เกิดความละเอียดใจต่อความชั่วที่จะเกิดขึ้น ยอมงดเว้นการประพฤติชั่ว หรือบุคคลที่กลัวบาปยอมงดเว้นการประพฤติชั่วผู้รักษาศีล ๕ ที่มี หิริ-โอตตปปะ ยอมละเว้นจากการล่วงละเมิดศีล ๕ ได้

ธรรมคัมภีร์ครองโลก คือ ธรรมที่ช่วยให้โลกมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เดือดร้อนและ สับสนวุ่นวาย มี ๒ อย่างคือ

- ๑) หิริ (ความละเอียดใจ, ละเอียดใจต่อการทำความชั่ว)
- ๒) โอตตปปะ (ความกลัวบาป, เกรงกลัวต่อความชั่ว)^๑

หิริโอตตปปะ นั้น เรียกรวมกันว่า ความละเอียดใจและความเกรงกลัวต่อบาป ถือว่าเป็น ธรรมะสำคัญต่อการใช้ชีวิต อยู่ร่วมกันของคนในสังคมนี้นี้มาก เพราะบุคคลที่ไม่ละเอียดใจแก่ใจต่อการกระทำผิด ไม่เกรงกลัวต่อผล ของการกระทำผิดแล้วนั้น บุคคลนั้น สามารถทำสิ่งเลวร้ายได้ ทุกชนิด สามารถสร้างความเดือดร้อน ความเสียหายให้แก่ตนเอง และผู้คนในสังคมได้ ไม่หยุดหย่อน เพราะเหตุนี้ โลกนี้ สังคมนี้นี้ ต้องการธรรมะสองข้อนี้ปกป้องคุ้มครอง เรียกได้ว่าเป็นธรรมะโลกบาล หรือ ธรรมะที่คุ้มครองโลก เลยทีเดียว

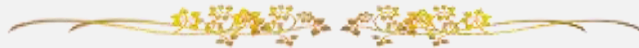
(๑) หิริ หรือความละเอียดใจในการทำบาป หากหิริเกิดขึ้น สามารถหยุดตัวเองไม่ให้ ความชั่วชนะใจ เพราะมีความละเอียดใจที่จะคิด จะพูด หรือจะกระทำ ความชั่วเหล่านั้น หิริเกิดขึ้นได้ จากการอบรมเลี้ยงดู ฝึกฝนตนเอง การคำนึงถึงชาติ วงศ์ตระกูล คนในสมัยโบราณ อบรมเลี้ยงดู ลูกหลานให้เกรงกลัวต่อบาป ด้วยการเล่าถึงนรก ยมบาล และการลงทัณฑ์ ในอเวจีขุมต่างๆ ทำให้คนเกรงกลัว ซึ่งไม่ใช่เรื่องเสียหาย หรืออภัย หากเรื่องเล่าเหล่านี้ สามารถคุ้มครองสังคม ให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุขได้ ส่วนผู้ที่ขาดหิริ หมายถึงผู้ที่ไม่มีความละเอียดใจต่อบาป คิดชั่ว พูดชั่ว ทำชั่ว

^๑พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พิมพ์ครั้งที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๖. พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต)

ได้ทุกเวลา ไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลังผู้อื่นก็ตาม ไม่เคยคำนึงถึงความทุกข์กาย ทุกข์ใจที่จะเกิดขึ้นกับ ตนเองและผู้อื่น บางคนต่อหน้าผู้อื่น ไม่กล้าทำความชั่ว เพราะอายและกลัวคนจะตำหนิว่าเป็นคนชั่ว แต่พอลับหลังผู้อื่น ก็สามารถทำชั่วได้ทุกอย่าง เพราะขาดคุณธรรมประจำใจ คือขาด หิริไม่มีความละอายใจต่อบาป จึงมีแต่ความทุกข์กาย ทุกข์ใจตลอดเวลา

(๒) **โอดตบปะ** หรือ ความเกรงกลัวต่อบาป หากคนกลัวแต่กฎหมาย ไม่กลัวกฎแห่งกรรม สังคมนี้อาจมีแต่คนหาकिनกับ การหาช่องโหว่ของกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เหมาะสม สังคมควรมีส่วนรับผิดชอบในเรื่องนี้ คือคนในสังคมควรยกย่องผู้กระทำความดี มีศีลธรรม และตำหนิผู้ประพฤติชั่ว ไม่ใช่ยกย่องผู้มีเงิน มีอำนาจ โดยไม่สนใจที่มาของเงิน และอำนาจ เหล่านั้น ซึ่งหาก สังคมให้ยอมรับผู้มีศีลธรรม เป็นสำคัญ สังคมนั้นก็จะสงบร่มเย็น

สำหรับผู้ที่มิคุณธรรม มีโอดตบปะ คือความเกรงกลัวต่อบาป หมายถึงผู้ที่เชื่อในพระธรรม คำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า และเข้าใจในกฎแห่งกรรม เชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ไม่ว่าจะทำความดีทางกาย วาจา ใจก็ดี หรือจะทำความชั่วด้วยกาย วาจา ใจก็ตาม รู้ว่ากรรมดีหรือกรรมชั่ว ส่งผลให้ผู้ที่ประกอบกรรมนั้น ได้รับในชาตินี้และชาติต่อไป ผู้ที่มีคุณธรรมโอดตบปะ จะไม่กล้าทำความชั่ว เพราะกลัวบาป กลัวโทษ กลัวทุกข์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง จึงพยายามทำความดีเสมอ เรียกว่ามีสติ มีปัญญารักษาตนให้พ้นภัย

จัดทำโดย : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม ทอ.
กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ